

SOSYAL ALTYAPI ALANLARI

KENT 103
KENTSEL PLANLAMAYA GİRİŞ
VIII. HAFTA

Dr. Öğretim Üyesi Tuğçe ŞANLI

SOSYAL ALTYAPI

PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK* BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar

Tanımlar

Madde 3- Bu Yönetmelikte adı geçen terimler aşağıda tanımlanmıştır

7) Sosyal alt yapı: Sağlıklı bir çevre meydana getirmek amacı ile yapılması gereken eğitim, sağlık, dini, kültürel ve idari yapılar ile park, çocuk bahçeleri gibi yeşil alanlara verilen genel isimdir.

EĞİTİM ALANLARI

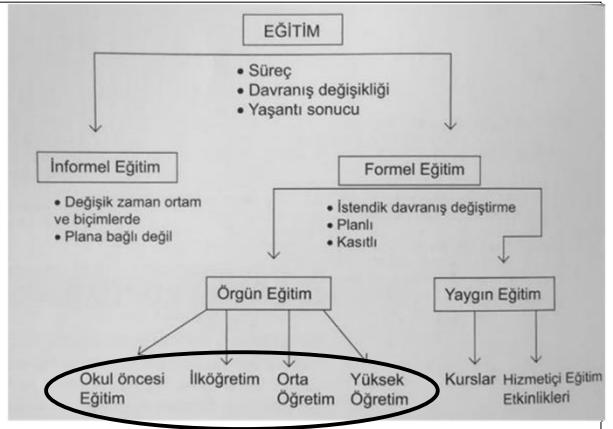
Okul öncesi eğitim -

Anaokulu:

- Hizmet yarıçapı
- Yer seçim ve tasarım kriterleri

Anaokulu, Fagerborg Kindergarten, Oslo, Norveç

EĞİTİM ALANLARI

İlköğretim:

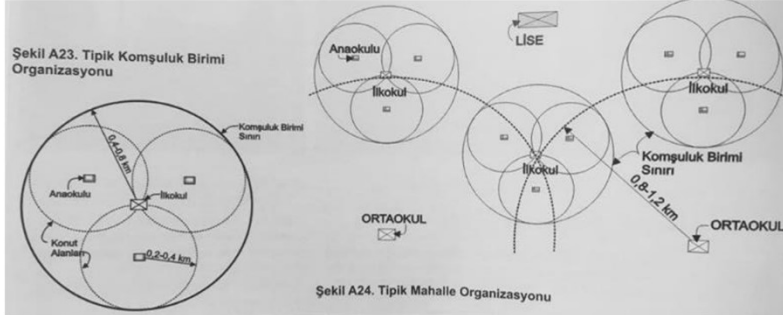
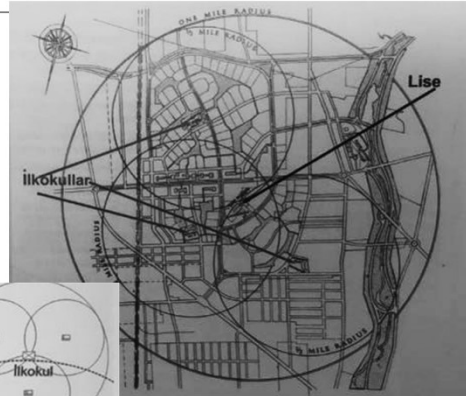
- Hizmet yarıçapı =Hinterland = etki alanı
- Yer seçim ve tasarım kriterleri

EĞİTİM ALANLARI

Ortaöğretim:

- Hizmet yarıçapı
- Yer seçim ve tasarım kriterleri

PLANYAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK - Ekler

EK - 1a Eğitim Tesisleri

	Alan Büyüklüğü (m ²)
Anaokulu	3000 - 5000
İlköğretim Okulu	8000 - 15000
Lise, Anadolu Lisesi, Ticaret Lisesi, Kız Meslek Lisesi, İmam Hatip Lisesi	10000 - 15000
Endüstri Meslek Lisesi, Çok Programlı Lise ⁽¹⁾	20000 - 30000
Pratik Sanat Okulu	3000 - 5000
Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Otelcilik Meslek Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi	20000 - 30000
Halk Eğitim Merkezi	4000 - 8000

⁽¹⁾ Bu okulların varsa atölyeleri ve uygulama birimleri için ilave alan ayrılır.

EĞİTİM ALANLARI : TR PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK - Ekler

EK-2 TABLO		FARKLI NÜFUS GRUPLARINDA ASGARİ SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARINA İLİŞKİN STANDARTLAR VE ASGARİ ALAN BÜYÜKLÜKLERİ TABLOSU							
ALTYAPI ALANLARI		0 - 75.000		75.001- 150.000		150.001 - 500.000		501.000 +	
		m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)
EĞİTİM TESİSLERİ ALANI	Anaokulu	0,50	1.500-3.000	0,50	1.500-3.000	0,60	1.500-3.000	0,60	2.000-4.000
	İlkokul	2,00	5.000-8.000	2,00	5.000-8.000	2,00	5.000-8.000	2,00	5.000-8.000
	Ortaokul	2,00	6.000-10.000	2,00	6.000-10.000	2,00	6.000-10.000	2,00	6.000-10.000
	Gündüzlü Lise		6.000-10.000		6.000-10.000		6.000-10.000		6.000-10.000
	Yatılı Lise		10.000-15.000		10.000-15.000		10.000-15.000		10.000-15.000
	Endüstri Meslek Lisesi, Çok Programlı Lise		10.000-25.000		10.000-25.000		10.000-25.000		10.000-25.000
	Özel Eğitim, Rehabilitasyon ve Rehberlik Merkezleri	2,00	2.000-4.000	2,00	2.000-4.000	2,00	2.000-4.000	2,00	2.000-4.000
	Halk Eğitim Merkezi Olgunlaşma Enstitüsü		3.000-5.000		3.000-5.000		3.000-5.000		3.000-5.000

AÇIKLAMALAR:

- Standartlara ilişkin alan hesabında; öncelikle varsa üst kademe mekansal planlarda belirlenen ilçe projeksiyon nüfusunun yer aldığı veya kent bütününe yönelik nazım imar planında belirlenen ilçe projeksiyon nüfusunun bulunduğu nüfus grubundaki standartlara uyulur.
- Büyükşehir belediye sınırları içerisinde yerleşme bütünlüğü gösteren, komşu ilçe belediyeleri ile bütünlüştürülen ilçe belediyelerinde altyapı alanları bir bütün olarak hesaplanabilir.
- Lise, Anadolu Lisesi, Ticaret Lisesi, Kız Meslek Lisesi, İmam Hatip Lisesi gündüzlü liseler kapsamındadır
- Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi yatılı liseler kapsamındadır.
- İş Uygulama Okulu, Mesleki Eğitim ve Rehberlik ve Araştırma Merkezleri özel eğitim, rehabilitasyon ve rehberlik merkezleri kapsamındadır.

SAĞLIK ALANLARI

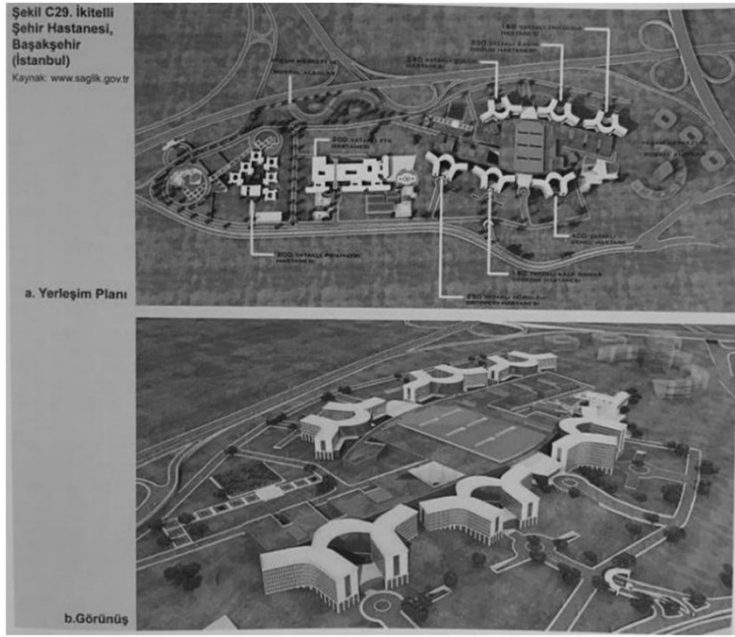
- Temel ilke nedir?
- Nasıl Planlanır
- Yer seçim ve tasarım kriterleri
- Sağlık kurumlarının Kademelenmesi

SAĞLIK ALANLARI

• Şehir Hastaneleri & Eleştiriler

- 2013 yılında...6428 sayılı kanun
- Özel – kamu iş birliği
- 'yap-işlet-devret' & 'yap-kirala-devret' modeli

Eleştiriler???

EK – 1c Sağlık Tesisleri

	Asgari Alan Büyüklüğü (m ²)
Köy tipi sağlık ocağı	2 240
İlçe tipi sağlık ocağı	2 300
İlçe tipi sağlık evi	1 050
Sağlık merkezi (15 yatak)	2 300
Hıfzısıhha enstitüsü	3 200
Halk sağlığı laboratuvarı	1 000
Dispanser- semt polikliniği	5 000
Ana çocuk sağlığı ve aile planlaması merkezi	1 050
Ağız ve diş sağlığı merkezi ⁽¹⁾	
Acil yardım ve kurtarma istasyonu ⁽¹⁾	
Doğum ve çocuk bakım evleri (75-250 yatak) ⁽¹⁾	
Devlet hastaneleri (25- 700 yatak) ⁽¹⁾	
İhtisas hastaneleri ⁽¹⁾	
Fizik tedavi ve rehabilitasyon hastaneleri ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Yatak başına (130) m² alan ayrılır.

PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK
- Ekler

SAĞLIK ALANLARI

PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK - Ekler

EK-2 TABLO		FARKLI NÜFUS GRUPLARINDA ASGARI SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARINA İLİŞKİN STANDARTLAR VE ASGARI ALAN BÜYÜKLÜKLERİ TABLOSU							
ALTYAPI ALANLARI		0 - 75.000		75.001- 150.000		150.001 - 500.000		501.000 +	
		m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)
SAĞLIK TESİSLERİ ALANI	Aile Sağlık Merkezi	1,50	750-2.000	1,50	750-2.000	1,50	750-2.000	1,60	750-2.000
	Basamak Sağlık Tesisleri		3.000		3.000		3.000		3.000
	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi		Ünit başına (110) m ²		Ünit başına (110) m ²		Ünit başına (110) m ²		Ünit başına (110) m ²
	Doğum ve Çocuk Bakım Evleri		Yatak başına (130) m ²		Yatak başına (130) m ²		Yatak başına (130) m ²		Yatak başına (130) m ²
	Devlet Hastaneleri								
	İhtisas/Eğitim ve Araştırma Hastaneleri								
	Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastaneleri								
	Sağlık Kampüsleri		Yatak başına (220) m ²		Yatak başına (220) m ²		Yatak başına (220) m ²		Yatak başına (220) m ²

AÇIK VE YEŞİL ALANLAR

- Yer seçim ve tasarım ilkeleri
- İşlevleri - faydaları
 - Çevresel
 - Sosyal
 - Ekonomik
 - Sağlık yönünden
- Tipleri

INTERIM WALKWAY

The opening of the High Line at the Rail Yards completes the northernmost phase of the park, connecting Gansevoort Street to 34th Street. Unlike the High Line to the south, this section features a simple path through the existing self-seeded plantings. The design celebrates the iconic urban landscape that emerged after the trains stopped running and highlights the expansive views of the Hudson River to the west and the City to the east. There are limited amenities in this section. Public restrooms are located at 16th Street and Gansevoort Street.

- yaşamsal bir gerekliliktir
- kente ekolojik,
- ekonomik,
- sosyokültürel,
- psikolojik
- estetik açıısından önemli katkılar sağlayan fiziksel mekanlardır.
- mikro-klimasını düzenleyen,
- doğa ile bütünleştiren,
- aktif ve pasif rekreasyon imkanı sağlayan,
- eğlence ile ilgili donatılara olanak veren
- mekânsal olarak kitle-boşluk dengesini belirleyen vb. özellikleri ile

kentsel yaşam kalitesinin oluşturulmasında rolü büyüktür.

Açık ve Yeşil Alanlar

Açık alanlar

- Kent dokusunun önemli temel elemanlarından birisi olup, mimari yapı ve ulaşım alanları dışında kalan açıklıklar veya boş alanlar

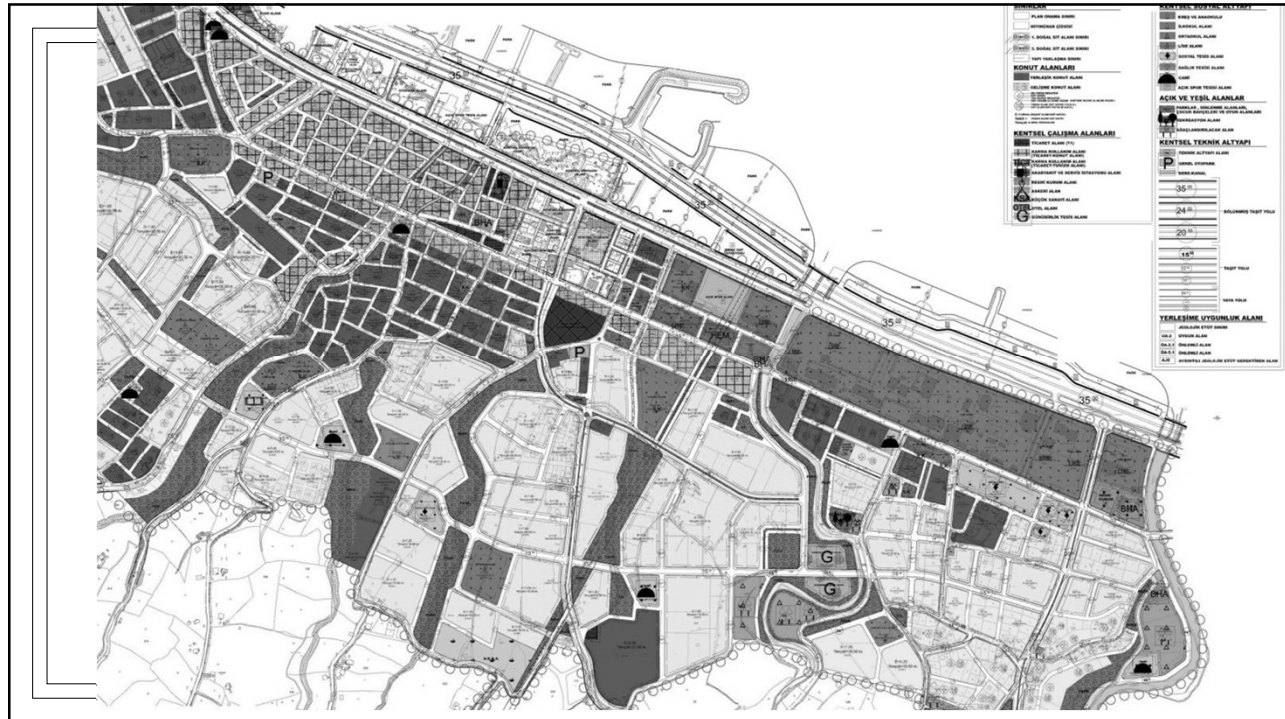
Yeşil alanlar

- Kentin içinde ve çevresinde yer alan, rekreasyon, peyzaj ve hidroloji gibi işlevler gören ormanlar, korular, çeşitli işlev ve büyüklükteki parklar, mezarlıklar, refüj alanları ve bina bahçeleri gibi canlı (ağaç, çalı, yer örtücü, çimen gibi) ve cansız (yollar, su elamanları, kent mobilyaları gibi) elamanlardan oluşan alanlardır

3194 Sayılı İmar Kanunu ve İlgili Yönetmelikler, İmar Yönetmeliği'nde,

yeşil alan kavramı "Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçeleri, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Uluslararası ölçekteki fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ve bölgesel parklar da yeşil alan kapsamındadır." şeklinde tanımlanmaktadır

AÇIK VE YEŞİL ALANLAR

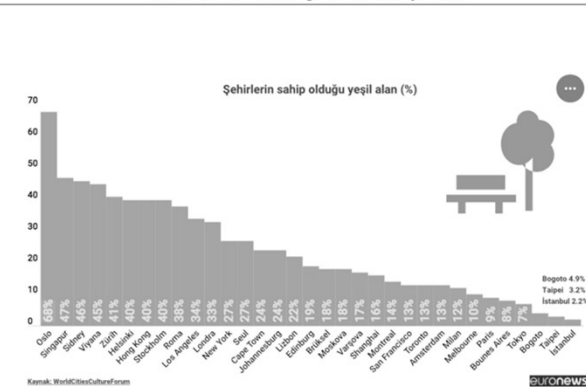
EK-2 TABLO			FARKLI NÜFUS GRUPLARINDA ASGARİ SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARINA İLİŞKİN STANDARTLAR VE ASGARİ ALAN BÜYÜKLÜKLERİ TABLOSU							
NÜFUS GRUPLARI			0 - 75.000		75.001- 150.000		150.001 - 500.000		501.000 +	
			m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)
AÇIK VE YEŞİL ALANLAR	İLÇE SINIRLARI DAHİLİNDE YAPILAN PLANLAMALARDA	Çocuk Bahçesi	10,00		10,00		10,00		10,00	
		Park								
		Meydan								
		Semt Spor Alanı								
		Botanik Parkı								
		Mesire Yeri								
	İL SINIRLARI BÜTÜNÜNDE YAPILAN PLANLAMALARDA	Rekreasyon	5,00		5,00		5,00		5,00	
		Hayvanat Bahçesi								
		Kent Ormanı								
		Ağaçlandırılacak Alan								
		Fuar, Panayır ve Festival Alanı								
		Hipodrom								

- Birleşmiş Milletler'in yeşil alan standardı 30 m² /kişi, Avrupa Birliği (AB)'nin 26 m² /kişi, ABD'nin (Halk Sağlığı Bürosu ve İskan Bakanlığı'nın öngördüğü) ise 18 m² /kişi, Dünya Sağlık Örgütü'nün 9 m² /kişi'dir.
- Açık yeşil alanlara erişim (yürüme) mesafesini Avrupa Çevre Ajansı (European Environment Agency) yaklaşık (maksimum) 1000 m (15 dakikalık yürüme mesafesi), English Nature ise (maksimum) 300 m olarak belirlemiştir (Şenik ve Uzun 2021).

Atila Gül, Gizem Dinç, Tuğba Akın, Aşlı İlayda Koçak

(Tümer, 1976)

Şekil 1. Kent metropollerinde yeşil alan yüzde oranları (Kaynak:WCCF, 2018)

Açık-Yeşil Alanlar	Alan Büyüklüğü (Da) En az- En uygun	Kullanım Yeri
Çocuk Bahçeleri	2-6	Tek olarak oyun alanları, mahalle, semt ve kent parkları, özel bahçeler içinde
Çocuk Oyun Alanları	8-20	Mahalle ve kent parkları, okul bahçelerinde
Spor Alanları	40-60	Tek olarak veya semt parkları içinde
Mahalle Parkları	20-40	Tek olarak veya semt parkları içinde
Semt Parkları	200-400	Tek olarak veya semt parkları içinde
Kent Parkları	400-1000	Kent rekreasyon dokusu içinde ana rekreasyon alanı olarak
Yöre Parkları ve Mesire Yerleri	1000-2000	Kent yakın çevresinde 30 dakikalık araba sürüş mesafesinde
Bölge Parkları	3000-4000	Kent uzak çevresinde 1-2 saatlik araba sürüş mesafesinde

Aktif yeşil alan kavramını kent ve mahalle parkı, çocuk bahçesi ve oyun alanlarının toplamı oluşturmaktadır.

Örneğin; Parklar, çocuk oyun alanları, spor alanları, yüzme tesisleri, piknik alanları, dinlenme ve gezinti alanları, eğlence ve kıyı alanları gibi rekreasyon alanları, botanik ve hayvanat bahçeleri.

Pasif Yeşil Alan

Kentin fiziksel yapısında mutlak bir görev gereği yer alan açık yeşil alanlardır. Bitki örtüsü olmasına rağmen insanların rekreasyonel amaç doğrultusunda kullanımına uygun olmayan alanları kapsar.

Aktif yeşil alanları Mevzuat nasıl tanımlıyor?

Parklar: Kentte yaşayanların yeşil bitki örtüsü ile dinlenme ihtiyaçlarına cevap veren alanlardır. İmar planında park alanlarının içerisinde park için gerekli başka tesisler gösterilmemişse, ancak büfeler, havuzlar, pergoleler, açık çayhane ve genel heladan başka tesis yapılamaz. Lüzumu halinde açık spor tesisleri yapılır.

Çocuk bahçeleri: 0-5 yaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayacak alanlardır. Bitki örtüsü ile çocukların oyun için gerekli araç gereçlerinden büfe, havuz, pergole ve genel heladan başka tesis yapılamaz.

Spor ve Oyun alanları: Spor ve oyun ihtiyaçlarını karşılayan alanlardır. Bu alanlarda kent ölçekleri hiyerarşisine göre gerekli spor ve oyun alanları bulunur. Bunlar futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni vb. gibi spor faaliyetlerini ihtiva eden açık ve kapalı tesis alanlarıdır”

SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİS ALANLARI

İç içe ve birbirini
tamamlayan ögeler

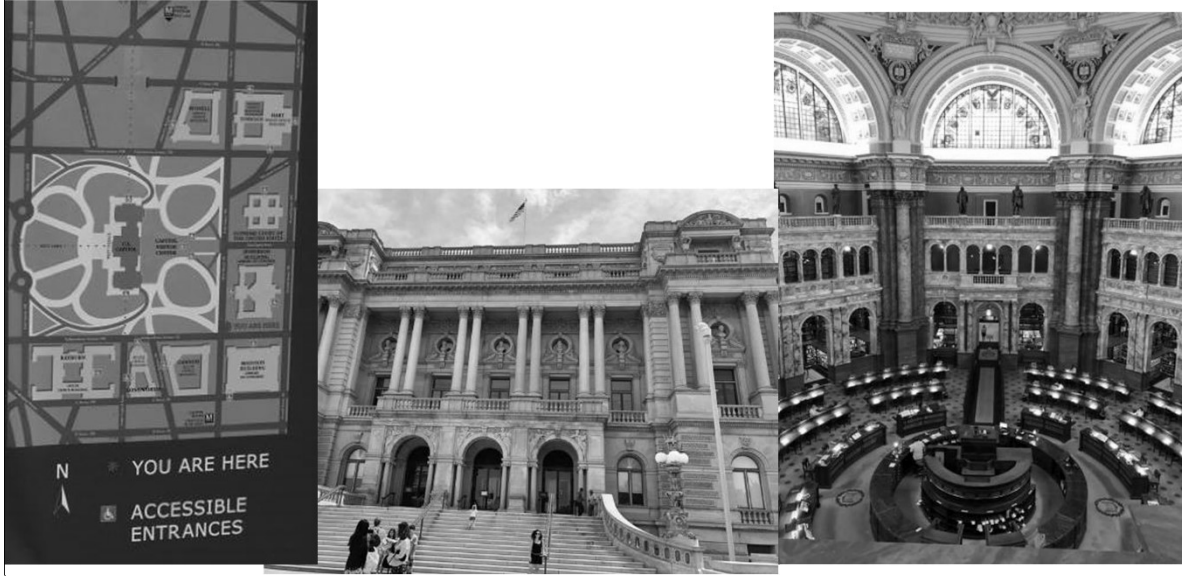
Kimlik

NELER OLABİLİR?

SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİS ALANLARI

SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİS ALANLARI

SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİS ALANLARI

EK-2 TABLO		FARKLI NÜFUS GRUPLARINDA ASGARİ SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANLARINA İLİŞKİN STANDARTLAR VE ASGARİ ALAN BÜYÜKLÜKLERİ TABLOSU							
NÜFUS GRUPLARI		0 - 75.000		75.001- 150.000		150.001 - 500.000		501.000 +	
		m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)	m ² /kişi	Asgari Birim Alan (m ²)
ALTYAPI ALANLARI									
SOSYAL ve KÜLTÜREL TESİSLER ALANI		0,75		1,00		1,25		1,50	
İBADET YERİ	Küçük ibadet yeri		1.000		1.000		1.000		1.000
	Orta ibadet yeri	0,50	2.500	0,50	2.500	0,75	2.500	0,75	2.500
	Büyük ibadet yeri ve külliyesi		10.000		10.000		15.000		15.000
TEKNİK ALTYAPI (Yol ve Otopark hariç)		1,00		1,25		1,50		2,00	

AÇIKLAMALAR:

- Standartlara ilişkin alan hesabında; öncelikle varsa üst kademe mekansal planlarda belirlenen ilçe projeksiyon nüfusunun yer aldığı veya kent bütününe yönelik nazım imar planında belirlenen ilçe projeksiyon nüfusunun bulunduğu nüfus grubundaki standartlara uyulur.
- Büyükşehir belediye sınırları içerisinde yerleşme bütünlüğü gösteren, komşu ilçe belediyeleri ile bütünleşen ilçe belediyelerinde altyapı alanları bir bütün olarak hesaplanabilir.
- Lise, Anadolu Lisesi, Ticaret Lisesi, Kız Meslek Lisesi, İmam Hatip Lisesi gündüzlü liseler kapsamındadır.
- Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi yatılı liseler kapsamındadır.

	Asgari Alan Büyüklüğü (m ²)
Küçük ibadet yeri	2 500
Orta ibadet yeri (semt ibadet yeri)	5 000
Büyük merkez ibadet yeri	10 000

Dini yapılar içerisinde yer alan tüm yapılar tabloda belirlenmiş olan asgari alan kapsamında değerlendirilir.

SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİS ALANLARI**PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK - Ekler****EK - 1b****Sosyal ve Kültürel Tesisler**

	Asgari Alan Büyüklüğü (m ²)
Kütüphane	
Küçük ilçe tipi	1250
Büyük ilçe tipi	2000
İl tipi (300 kişi)	1050
İl tipi (400 kişi)	1070
Yurt (200 yatak)	2500
Kreş	2000
Huzurevi	7500
Yetiştirme Yurdu	10000
Rehabilitasyon	5000
Güçsüzler Evi	10000

İDARİ/ RESMİ TESİS ALANLARI**PLAN YAPIMINA AİT ESASLARA DAİR YÖNETMELİK - Ekler****EK – 1d****Resmi Tesisler****Hükümet konağı**

İlçelerde yapılacak yeni tip hükümet konakları için en az aşağıda belirtilen büyüklükte alan ayrılır.

a- 100 x 75 m.

b- 80 x 70 m.

c- 75 x 75 m.

Cezaevleri

	Asgari Alan Büyüklüğü (m ²)	Azami meyil (%)
500 kişilik	17 000	5
150 kişilik	9 200	5
K1 tipi cezaevi	1 500	5
K2 tipi cezaevi	400	5
E tipi cezaevi	14 000	5

About this page

This is your assignment inbox. To view a paper, select the paper's title. To view a Similarity Report, select the paper's Similarity Report icon in the similarity column. A ghosted icon indicates that the Similarity Report has not yet been generated.

ÖDEV 2

INBOX | NOW VIEWING: NEW PAPERS ▾

Submit File

☐	AUTHOR	TITLE	SIMILARITY	GRAD
☐	Anonymous		0% 	--
☐	Anonymous		0% 	--
☐	Anonymous		3% 	--
☐	Anonymous		4% 	--
☐	Anonymous		5% 	--
☐	Anonymous		5% 	--
☐	Anonymous		5% 	--
☐	Anonymous		10% 	--
☐	Anonymous		12% 	--
☐	Anonymous		13% 	--
☐	Anonymous		41% 	--
☐	Anonymous		49% 	--
☐	Anonymous		52% 	--
☐	Anonymous		56% 	--
☐	Anonymous		75% 	--
☐	Anonymous		89% 	--
☐	Anonymous		94% 	--